YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
23 päivänä helmikuuta 1995 *

Yhdistetyissä asioissa C-54/94 ja C-74/94,

jotka Pretura circondariale di Maceratan (Italia) esitutkintatuomari on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevissa rikosasioissa, joissa vastaajina ovat

Ulderico Cacchiarelli (asia C-54/94)

ja

Gino Stanghellini (asia C-74/94)

ennakkoratkaisun torjunta-aineiden enimmäismäärien vahvistamisesta tietyille kasvikunnasta peräisin oleville tuotteille, mukaan lukien hedelmät ja vihannekset, 27 päivänä marraskuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/642/ETY (EYVL L 350, s. 71) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P.J. G. Kapteyn, tuomarit C. N. Kakouris (esittelevä tuomari) ja J. L. Murray,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisen huomautuksen, jonka sille on esittänyt

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja E. de March ja oikeudellisen osaston virkamies G. Berscheid,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.12.1994 pidetyssä käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pretura circondariale di Maceratan esitutkinnasta vastaava tuomari on 22.12.1993 ja 13.1.1994 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen vastaavasti 8. ja 28.2.1994, pyytänyt EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kahta ennakkoratkaisua torjunta-ainejäämien enimmäismäärien vahvistamisesta tietyille kasvikunnasta peräisin oleville tuotteille, mukaan lukien hedelmät ja vihannekset, 27 päivänä marraskuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/642/ETY tulkinnasta (EYVL L 350, s. 71).

2 Nämä kysymykset ovat tulleet esiin toimivaltaisen tuomarin toimeenpanemien tutkimusten yhteydessä, jotka koskevat mahdollisten rikosoikeudellisten

seuraamusten määräämistä kahdelle Italian kansalaiselle, joiden väitetään rikkoneen niitä tehoaineiden sallittuja jäämiä ravinnoksi tarkoitetuissa tuotteissa koskevia määräyksiä, joilla tätä asiaa koskevat yhteisön direktiivit saatettiin osaksi kansallista oikeusjärjestystä.

3 Kansallisen tuomioistuimen päätöksistä, joilla on pyydetty ennakkoratkaisua, ilmenee Italian Marchen alueen terveysviranomaisten vuoden 1993 maaliskuussa ja huhtikuussa tekemissä tarkastuksissa havainneen ensimmäisessä tapauksessa pakastetuissa ranskanperunoissa klorprofaamin ja profaamin jäämiä, joiden pitoisuus selvästi ylitti 18.7.1990 annetun ministeritason asetuksessa (GU, säännönmukainen lisäys nro 202, 30.8.1990) vahvistetut enimmäismäärät. Toisessa tapauksessa perunoiden tukkumyyntierän näytteeseen kohdistuneessa tarkastuksessa havaittiin käsittelemättömissä tuotteissa esiintyvän klorprofaamia selvästi yli hyväksytyn enimmäisrajan, kun taas kuorittujen tuotteiden osalta enimmäisraja ei ylittynyt.

4 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomari on halunnut selvittää, onko Italian säädöksillä, joiden perusteella oikeusjuttujen kohteena ollut toiminta on rangaistavaa, saatettu virheettömällä tavalla yhteisön asiaa koskevat direktiivit osaksi kansallista oikeusjärjestystä, ja on sen vuoksi lykännyt päätöksentekoa asiassa ja esittänyt tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko 27 päivänä marraskuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/642/ETY, joka koskee torjunta-ainejäämien enimmäismäärien vahvistamista tietyille kasvikunnasta peräisin oleville tuotteille, mukaan lukien hedelmät ja vihannekset, ymmärrettävä niin, että sitä on sovellettava myös niihin rikkakasvimyrkkyihin, joista tässä oikeusjutussa on kysymys?

2) Onko Italian tasavallan hallitus pannut direktiivin virheettömästi ja asianmukaisesti täytäntöön 23.12.1992 annetulla terveysministeriön asetuksella,

joka annettiin kyseisen direktiivin määräysten saattamiseksi osaksi kansallista oikeusjärjestystä, kun otetaan huomioon hallituksen antamat virallistulkinnat sikäli, kun kysymys on perunoita koskevasta näytteenotosta ja analyyseistä sen tutkimiseksi, noudatetaanko terveyden suojelun kannalta olennaisten tehoaineiden jäämien enimmäisarvoja?"

5 Jaoston puheenjohtajan 11.3.1994 tekemällä päätöksellä nämä kaksi asiaa on työjärjestyksen 43 artiklan perusteella yhdistetty suullista käsittelyä ja tuomiota varten.

Asiaan sovellettavat yhteisön säädökset

On aluksi todettava, että neuvosto on ensinnäkin antanut hedelmien ja vihannesten torjunta-ainejäämien enimmäismäärien vahvistamisesta 23 päivänä marraskuuta 1976 direktiivin 76/895/ETY (EYVL L 340, s. 26), jonka 6 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltioiden on valvottava direktiivissä vahvistettujen enimmäismäärien noudattamista.

Tämän direktiivin 1 artiklan mukaisesti sitä "... sovelletaan sellaisiin elintarvikkeena ... käytettäviin tuotteisiin, jotka luetellaan liitteen I yhteisen tullitariffin nimikkeissä ja joissa on liitteessä II lueteltavien torjunta-aineiden jäämiä". Perunoita ei kuitenkaan ole otettu liitteessä I esitettyihin yhteisen tullitariffin nimikkeisiin. Toisaalta ei klorprofaamia eikä myöskään profaamia alunperin esitetty liitteessä II. Vasta

direktiivin 76/895/ETY 5 artiklan perusteella 19 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla neuvoston direktiivillä 82/528/ETY (EYVL L 234, s. 1) lisättiin sen liitteessä II olevaan luetteloon klorprofaami, joka on rikkakasvimyrkky.

8 Neuvosto on lisäksi 27 päivänä marraskuuta 1990 antanut direktiivin 90/642/ETY, jonka 2 artiklan 2 kohdassa velvoitetaan jäsenvaltioita valvomaan direktiivissä vahvistettujen torjunta-aineiden enimmäismäärien noudattamista.

9 Tämän direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa määrätään yhtäältä, että "...sitä sovelletaan tuotteisiin, jotka kuuluvat liitteen ensimmäisessä sarakkeessa lueteltuihin tuoteryhmiin..." ja toisaalta, että "neuvosto laatii luettelon torjunta-ainejäämistä ja niiden enimmäismääristä...". Vaikka perunat onkin selvästi mainittu direktiivin liitteessä, sitä vastoin kyseisessä säännöksessä edellytettyyn torjunta-aineiden luetteloon, joka hyväksyttiin vasta 29 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/58/ETY (EYVL L 211, s. 6), ei kuitenkaan ole sisällytetty klorprofaamia eikä profaamia.

10 Mitä tulee näiden kahden direktiivin väliseen suhteeseen, direktiivin 90/642/ETY 13—16 perustelukappaleesta sekä sen 1 artiklasta ilmenee, ettei se rajoita direktiivin 76/895/ETY soveltamista, mutta että sen on määrä vaiheittain korvata tämä direktiivi sitä mukaa kuin direktiivissä 76/895/ETY mainitut torjunta-aineet otetaan direktiiviin 90/642/ETY ja niille vahvistetaan sitovat enimmäispitoisuudet.

11 Edellä olevan perusteella on siis katsottava, että direktiiviä 76/895/ETY ei voida soveltaa pääasiana oleviin oikeusjuttuihin sikäli, kun perunoita ei mainita direktiivin liitteessä I. Tämän vuoksi ilmeisestikin kyseinen tuomari ei viittaakaan tähän direktiiviin.

12 On syytä lisäksi huomata, että direktiiviä 90/642/ETY ei vastaavasti myöskään voida soveltaa näissä yksittäistapauksissa. Sillä vaikka perunat onkin mainittu direktiivin liitteessä, ei klorprofaamia eikä profaamia kuitenkaan ole otettu edellä mainitulla direktiivillä 93/58/ETY hyväksyttyyn luetteloon.

Ennakkoratkaisukysymykset

13 Ennakkoratkaisukysymyksen esittämisestä tehdyistä päätöksistä ilmenee, että näillä perustellusti yhdessä käsiteltävillä kysymyksillä kyseisen tuomarin tarkoituksena on selvittää, estääkö direktiivi 90/642/ETY sellaiset kansalliset määräykset, joilla vahvistetaan hyväksyttävät enimmäismäärät perunoiden klorprofaamin ja profaamin jäämille ja joissa määrätään, että tarpeelliset tarkastukset on toteutettava kokonaisen tuotteen sijasta kuoritusta tuotteesta.

14 Edellä esitettyjen perusteluiden vuoksi on katsottava, että direktiiviä 90/642/ETY ei voida soveltaa kyseessä olevien kasvinsuojeluaineiden jäämiin pääasiana olevissa tapauksissa. Siten asiaa koskevien yhteisön yhdenmukaistamistoimien puuttuessa kuuluu kansalliselle lainsäätäjälle vahvistaa hyväksyttävät enimmäismäärät kysymyksessä olevien tuotteiden jäämille sekä niiden tarkastusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, edellyttäen kuitenkin että EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklasta ei muuta johdu.

15 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle on sen vuoksi vastattava, että direktiivi 90/642/ETY, sellaisena kuin se tapauksen tosiseikkojen osalta on voimassa, ei estä sellaisia kansallisia määräyksiä, joilla vahvistetaan hyväksyttävät enimmäismäärät perunoiden klorprofaamin ja profaamin jäämille, eikä niitä määräyksiä, joilla vahvistetaan näiden pitoisuuksien noudattamisen tarkastamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, jollei EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklasta muuta johdu.

Oikeudenkäyntikulut

16 Euroopan yhteisöjen komissiolle, joka on esittänyt huomautuksensa tuomioistuimelle, aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Koska esitetty oikeudenkäyntikuluvaatimus kuuluu pääasian asianosaisten osalta kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut Pretura circondariale di Maceratan esitutkinnasta vastaavan tuomarin 22 päivänä joulukuuta 1993 ja 13 päivänä tammikuuta 1994 tekemillä päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

Torjunta-ainejäämien enimmäismäärien vahvistamisesta tietyille kasvikunnasta peräisin oleville tuotteille, mukaan lukien hedelmät ja vihannekset, 27 päivänä marraskuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/642/ETY ei estä sellaisia kansallisia määräyksiä, joilla vahvistetaan hyväksyttävät enimmäismäärät perunoiden klorprofaamin ja profaamin jäämille, eikä niitä määräyksiä, joilla vahvistetaan näiden pitoisuuksien noudattamisen tarkastamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, jollei EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklasta muuta johdu.

Kapteyn Kakouris Murray

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä helmikuuta 1995.

Kirjaaja

R. Grass

Neljännen jaoston puheenjohtaja

P. J. G. Kapteyn